

II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

2005. január 19.

a Franciaország által végrehajtott Rivesaltes-tervről és a CIVDN által kivetett adójellegű járulékokról

(az értesítés a C(2005)50. számú dokumentummal történt)

(csak a francia nyelvű szöveg hiteles)

(2007/253/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

miután felkérte az érdekelt feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket az említett cikkeknek ⁽¹⁾ megfelelően, és tekintettel ezekre az észrevételekre,

mivel:

I. ELJÁRÁS

- (1) A Bizottság egy panasz nyomán 1999. július 19-én, 1999. december 16-án, 2000. augusztus 24-én és 2000. december 9-én kelt leveleiben kérdéseket intézett a francia hatóságokhoz az e határozat tárgyát képező intézkedésekkel kapcsolatosan. Franciaország a kérdésekre 1999. augusztus 19-i, 2000. február 24-i és 2001. január 25-i leveleiben válaszolt. A Bizottság a francia hatóságokkal 2000. január 26-án, a *Comité interprofessionnel des vins doux naturels* (Természetes Édesborok Szakmaközi Bizottsága, CIVDN) delegációjával 2000. március 31-én találkozott.
- (2) Mivel végrehajtásuk a Bizottság előzetes engedélye nélkül történt, a szóban forgó intézkedéseket NN 139/2002 szám alatt felvették a be nem jelentett támogatások nyilvántartásába.
- (3) A Bizottság 2003. január 21-én kelt levelében értesítette Franciaországot határozatáról, hogy a szóban forgó

támogatással kapcsolatban megindítja a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást.

- (4) Az eljárás megindítására vonatkozó bizottsági határozatot közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽²⁾. A Bizottság felhívta a többi tagállamot és az érdekelt harmadik feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket a szóban forgó támogatásról.
- (5) A francia hatóságok 2003. június 16-án és 18-án kelt leveleikben nyújtották be megjegyzéseiket. A panaszos részéről beérkezett észrevételeket a Bizottság 2004. augusztus 6-án kelt levelében eljuttatta a francia hatóságoknak. A francia hatóságok ezekre 2004. szeptember 10-én kelt levelükben válaszoltak.

II. AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

1. A RIVESALTES-TERV

- (6) 1996-ban a CIVDN úgy határozott, hogy egyes szőlőterületeken átállási programot indít azzal a céllal, hogy a szőlőültetvények egy részének kivágásával és a minőségi borszőlőfajták újratelepítésével átalakítsa a Pyrénées-Orientales régió természetesédesbor-termelésének egy részét, ily módon orvosolva az érintett termésre jellemző strukturális válságot, amely a piac rendszeres összeomlásában mutatkozott meg. A támogatás célja a régióban telepített szőlőfajták minőségének javítása volt. A támogatást legkésőbb 2000. augusztus 1-jéig folyósíthatták.

⁽¹⁾ HL C 82., 2003.4.5., 2. o.

⁽²⁾ Lásd az 1. lapalji lábjegyzetet.

(7) A „Rivesaltes-terv” néven ismert) átállítási program sikeres végrehajtása érdekében a régió termelői kétféle támogatáshoz juthattak:

- egy szakmaközi járulék által finanszírozott hektáronkénti pihentetési támogatáshoz,
- a francia állam illetve a helyi közösségek költségvetéséből finanszírozott hektáronkénti támogatáshoz, amely az átállítás költségeinek részleges fedezésére szolgál.

1.1. A PIHENTETÉSI TÁMOGATÁS

(8) A CIVDN 1996. július 5-i 96-1. számú határozatában szakmaközi járulékot vezetett be a „Rivesaltes” és a „Grand Roussillon” átállítási tervek finanszírozására.

(9) A járulék összege a Pyrénées-Orientales régióban – az érintett természetes édesborok termővidékén – termelt minden hektoliter bor után 50 francia frank (FRF) ⁽³⁾ volt; és az ún. „pihentetési támogatás” kifizetésének finanszírozására szolgált; ez utóbbit az olyan parcellák után folyósították, amelyek 1995-ben „Rivesaltes” vagy „Grand Roussillon” bort termeltek, és az 1996-os szürettől a 2000-es szüretig terjedő időszakban asztali- vagy tájbor termelésére álltak át. A járulék beszédéséből befolyó összeget egy speciális pénzalapban gyűjtötték.

(10) A pihentetési támogatásban ténylegesen azok a termelők részesültek, akik vállalták, hogy öt éven keresztül nem tartanak igényt a „Rivesaltes”, illetve „Grand Roussillon” bejegyzett eredetmegjelölésekre. A támogatás tehát a jövedelemkiesés kompenzálására szolgált, amelyet a termelők a két megnevezés használatáról való lemondás árhatása következtében szenvedtek el. A támogatás nem volt a termelés szüneteltetésének vagy akár csökkentésének feltételéhez kötve, hanem a természetes eredetmegjelölésen kívüli felhasználásáért folyósított kompenzáció volt. Célja tehát az eredetmegjelöléssel piacra jutó borok potenciáljának gyors csökkentése volt.

(11) A pihentetési támogatás összege minden „pihentetett” hektár után évente 5 000 FRF volt. A támogatásban részesülő parcellák részére a támogatás folyósítása visszaállításuk évében szűnt meg.

(12) A Bizottság nem rendelkezik információkkal a szóban forgó intézkedés keretében kifizetett támogatások teljes összegéről. Továbbá semmilyen tájékoztatást nem kapott az újonnan bevezetett szakmaközi járulékból befolyó összegekről, illetve a támogatásban részesült hektárok számáról sem.

1.2. AZ ÁTÁLLÍTÁSI TÁMOGATÁS

(13) A francia hatóságok szerint a Rivesaltes eredetmegjelölés alá eső bortermő területek átállítási programja 1996-ban elfogadott formájában 3 250 hektárt érintett: ebből 1 250 hektáron „Muscat de Rivesaltes”; 1 000 hektáron „Côtes du Roussillon” és „Côtes du Roussillon Villages” (Syrah,

Mourvèdre, Roussanne, Marsanne és Vermentino fajták); további 1 000 hektáron pedig egyetlen szőlőfajtából (Chardonnay, Cabernet, Merlot stb.) készülő tájborok termelését tervezték.

(14) A terv támogatására a francia hatóságok 111 millió FRF összegű pénzügyi támogatást ítélték meg a következők szerint: 85 millió FRF-ot az *Office national interprofessionnel des vins-en* (Nemzeti Szakmaközi Borhivatal), a fennmaradó 26 millió FRF-ot pedig a helyi közösségeken (Languedoc-Roussillon régió, illetve Pyrénées-Orientales megyei közgyűlése) keresztül kívántak folyósítani.

(15) Az állami támogatási program 25 000 FRF/ha támogatást nyújtott a „Muscat de Rivesaltes” bejegyzett eredetmegjelölésre, illetve 40 000 FRF/ha-t a „Côtes du Roussillon Villages” eredetmegjelölésre és tájborok termelésére való átállításhoz.

(16) A francia hatóságok szerint az átállítás valós költségei a régióban mintegy 110 000 FRF/ha-ra becsülhetők. A francia hatóságok megerősítették, hogy az átállítási tervek nagyobb részben megvalósultak (2 350 ha az eredetileg tervezett 3 250 ha-ból).

(17) A megvalósult átállítás összköltsége a francia hatóságok szerint 258,5 millió FRF (39,4 millió euro) volt. A nemzeti hatóságok ehhez a maguk részéről állításuk szerint 75,250 millió FRF (11,01 millió euro) erejéig járultak hozzá, az eredetileg tervezett 111 millió FRF (16,9 millió euro) helyett. A francia hatóságok által benyújtott információk szerint a nemzeti hatóságok – minden finanszírozási formát összevéve – 29,11 %-kal járultak hozzá a ténylegesen megvalósult átállítás költségeihez.

(18) A francia hatóságok emlékeztettek rá, hogy a borpiac közös szervezéséről szóló 1987. március 16-i 822/87/EGK tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 9. cikkének megfelelően évről évre átadják az Európai Közösségek Statisztikai Hivatalának a szőlőterületek megyék illetve termelt szőlőfajták (borszőlők, ezen belül meghatározott termőhelyről származó minőségi borok (VQPRD), illetve asztali borok) szerinti lebontásban elkészített kimutatását, valamint a kivágott illetve telepített szőlőterületek hasonló osztályozási módszerrel, megyénként és szőlőfajtánként elkészített kimutatását. A francia hatóságok mellékeltek az 1997/1998-as borászati évről vonatkozóan benyújtott táblázatok másolatát.

2. AZ EGYES ELLENŐRZÖTT EREDETMEGJELÖLÉSEK REKLÁMOZÁSÁRA ÉS PROMÓCIÓJÁRA ILLETVE MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEKRE SZOLGÁLÓ SZAKMAKÖZI JÁRULÉKOK

(19) A CIVDN 1997. december 29-i, 97-3. számú határozatában 1998. január 1-jétől kezdődően szakmaközi járulékot vezetett be a következő bejegyzett eredetmegjelölések reklám- és promóciós kampányainak illetve működési költségeinek finanszírozására: „Rivesaltes”, „Grand Roussillon”, „Muscat de Rivesaltes” és „Banyuls”.

⁽⁴⁾ HL L 84., 1987.3.27., 1. o. Az 1493/1999/EK rendelettel (HL L 179., 1999.7.14., 1. o.) hatályon kívül helyezett rendelet.

⁽³⁾ 1 FRF = kb. 0,15 euro.

- (20) A hektoliterenkénti, adólevonás előtti összeget a következőképpen állapították meg: „Banyuls és Banyuls Grand Cru”: 25 FRF/hl; „Grand Roussillon”: 30 FRF/hl; „Muscat de Rivesaltes”: 50 FRF/hl; „Rivesaltes”: 30 FRF/hl.
- (21) A járulékok összege a következőképpen került felhasználásra: „Rivesaltes”: 25 FRF/hl reklámra és promócióra és 5 FRF/hl működési költségekre; „Grand Roussillon”: 45 FRF/hl reklámra és promócióra és 5 FRF/hl működési költségekre; „Banyuls”: 20 FRF/hl reklámra és promócióra és 5 FRF/hl működési költségekre.
- (22) A CIVDN 1998. július 10-i, 98-1. számú határozatában 1998. szeptember 1-jétől kezdődően szakmaközi járulékot vezetett be a következő bejegyzett eredetmegjelölések reklám- és promóciós kampányainak illetve működési költségeinek finanszírozására: „Rivesaltes”, „Grand Roussillon” és „Maury”.
- (23) A hektoliterenkénti, adólevonás előtti összeget a következőképpen állapították meg: „Grand Roussillon”: 25 FRF/hl; „Maury”: 5 FRF/hl; „Rivesaltes”: 35 FRF/hl.
- (24) A járulékok összege a következőképpen került felhasználásra: „Rivesaltes”: 30 FRF/hl reklámra és promócióra és 5 FRF/hl működési költségekre; „Grand Roussillon”: 20 FRF/hl reklámra és promócióra és 5 FRF/hl működési költségekre; „Maury”: 5 FRF/hl működési költségekre.
- (25) Az 1999. december 17-i, 99-1. számú határozat hatályon kívül helyezte a fenti két járulékot. E határozatában a CIVDN új járulékot vezetett be a következő ellenőrzött eredetmegjelölések reklám- és promóciós kampányainak és működési költségeinek finanszírozására: „Banyuls”, „Banyuls Grand Cru”, „Muscat de Rivesaltes”, „Rivesaltes”, „Grand Roussillon” és „Maury”.
- (26) A hektoliterenkénti, adólevonás előtti összeget a következőképpen állapították meg: „Grand Roussillon”: 25 FRF/hl; „Rivesaltes”: 35 FRF/hl; „Banyuls” és „Banyuls Grand Cru”: 25 FRF/hl; „Muscat de Rivesaltes”: 55 FRF/hl; „Maury”: 0 FRF/hl.
- (27) A járulékok összege a következőképpen került felhasználásra: „Rivesaltes”: 30 FRF/hl reklámra és promócióra és 5 FRF/hl működési költségekre; „Grand Roussillon”: 20 FRF/hl reklámra és promócióra és 5 FRF/hl működési költségekre; „Muscat de Rivesaltes”: 50 FRF/hl reklámra és promócióra és 5 FRF/hl működési költségekre; „Banyuls és Banyuls Grand Cru”: 20 FRF/hl reklámra és promócióra és 5 FRF/hl működési költségekre.
- (28) A 00-1. számú határozat csekély változtatásokkal meghosszabbította a fenti járulék hatályát. A Bizottság az eljárás megindításakor nem rendelkezett információkkal az utóbbi járulékfizetési rendszer időtartamáról, illetve annak esetleges meghosszabbításáról.
- (29) A Bizottság mindenekelőtt a szóban forgó járulékok természetét illetően megjegyezte, hogy azokat – a bejegyzett eredetmegjelölésű természetes édesborok és likőrborok szakmaközi bizottságának létrehozásáról szóló 1943. április 2-i 200. számú törvényben előírt eljárásnak megfelelően – közvetlenül a francia kormány hagyta jóvá. Az eljárás szerint a kormány jóváhagyása a hasonló típusú járulékok bevezetésének előfeltételét képezi. A 200. számú törvény konkrétan úgy rendelkezik, hogy a járulék megfizetése az érintett szakmák minden tagja számára kötelezővé válik azzal, hogy a kormány, vagy adott esetben a kormánybiztos jóváhagyását adja hozzá. Mindebből kiderül, hogy a hasonló típusú járulékok csak az állami hatóságok közreműködésével képesek maradéktalanul kifejteni hatásukat. E tényből adódóan a Bizottság a vizsgálat megindításakor úgy vélte, hogy a jelen esetben adójellegű járulékról, vagyis állami forrásokról van szó.
- (30) Ami a francia támogatási rendszer által bevezetett „pihenetési támogatást” illeti, a közös piacszerzés (KPSZ), nevezetesen az egyes szőlőtermő felületek termelésből való átmeneti vagy végleges kivonására, valamint az újratelepítésről történő lemondásra adott támogatások nyújtásáról szóló 1980. február 18-i 456/80/EGK tanácsi rendelet⁽⁵⁾, nem rendelkezik hasonló támogatásokról. E rendelet csupán a termelés átmeneti vagy végleges szüneteltetéséhez nyújtott támogatást teszi lehetővé, amely akkor folyósítható, ha egy termelő – nevezetesen egyes szőlőterületek kiirtása révén – hajlandó hozzájárulni a közösségi bortermelési potenciál csökkentéséhez. Mivel a szóban forgó támogatás nem járt a termelési potenciál csökkentésével, és nem finanszírozott a termelésből történő kivonásra irányuló intézkedéseket, az eljárás megindításának fázisában úgy tűnt, az intézkedés nem tartozik a 822/87/EGK rendelet által szabályozott régi borászati KPSZ alkalmazási körébe.
- (31) A támogatás célja állítólag az volt, hogy pénzügyi könnyebbséget nyújtson azon termelőknek, akik vállalkozóként önkéntesen úgy döntöttek, hogy részt vesznek egy tisztán kereskedelmi jellegű intézkedésben, amelynek terhei a gazdasági tevékenység gyakorlásához kapcsolódó kiadásoknak tűnnek fel. A Bizottság erre vonatkozó állandósult gyakorlata, valamint az Európai Közösségek Bíróságának ítélezési gyakorlata szerint⁽⁶⁾ működési támogatásnak minősül minden olyan támogatás, amelyek célja, hogy egy vállalkozást megszabadítson bizonyos olyan költségektől, amelyeket rendes esetben mindennapi működése illetve rendes tevékenységei keretében ő maga viselne. Ez a gondolat megjelenik az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások (a továbbiakban: „Mezőgazdasági Iránymutatás”) 3.5 pontjában is⁽⁷⁾, amely szerint olyan támogatásokról van szó, amelyek – természetüknél fogva – nagy valószínűséggel beavatkoznak a piac közös szervezésével kapcsolatos mechanizmusokba.
- (32) A Bizottság e ponttal kapcsolatban megállapította, hogy a támogatást hektáronként és évente folyósították, és ezért szorosan összefügg a termelt bor mennyiségével. A Bizottság emlékeztetett rá, hogy semmilyen esetben nem hagyhat jóvá olyan támogatást, amely összegegyeztetetlen

3. A BIZOTTSÁG ÁLTAL AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK KERETÉBEN KIFEJTETT ÉRVEK

- (29) A Bizottság mindenekelőtt a szóban forgó járulékok természetét illetően megjegyezte, hogy azokat – a

⁽⁵⁾ HL L 57., 1980.2.29., 16. o. Az 1493/1999/EK rendelettel hatályon kívül helyezett rendelet.

⁽⁶⁾ Az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának a T-459/93 sz., Siemens SA kontra Bizottság ügyben hozott 1995. június 8-i ítélete, EBHT II-01675. o.

⁽⁷⁾ HL C 28., 2000.2.1., 2. o.

valamely piac közös szervezéséről szóló rendelkezésekkel, vagy amely akadályozná a szóban forgó KPSZ megfelelő működését. Az eljárás megindításának fázisában a Bizottság úgy vélekedett, hogy a „pihentetési támogatás” olyan működési támogatásnak tűnik, amely nagy valószínűséggel beavatkozna a borpiaci KPSZ mechanizmusába, és ezért összeegyeztethetetlenek bizonyulhat az alkalmazandó piaci- és versenyszabályokkal.

- (33) Ami az átállítás költségeit illeti, a 822/87/EGK rendelet 14. cikke úgy rendelkezett, hogy 1988. szeptember 1-jétől tilos mindennemű nemzeti támogatás nyújtása szőlőterületek telepítéséhez, eltekintve bizonyos kritériumok teljesülésének esetétől, nevezetesen, ha a támogatások lehetővé teszik a termelés csökkentését vagy a termelés növekedésével járó minőségjavítás célkitűzésének teljesülését. A fentiekből adódóan egyedül az olyan minőségjavító fajták volnának támogathatók, amelyek az érintett parcellákon nem produkálnak magas terméshozamot.
- (34) A 822/87/EGK tanácsi rendelet 14. cikke keretében szőlőtermő felületek telepítéséhez nyújtott nemzeti támogatásokra alkalmazandó kritériumok meghatározásáról szóló 1989. szeptember 11-i 2741/89/EGK bizottsági rendelet⁽⁸⁾ megállapítja azokat a kritériumokat, amelyek alapján a Szerződés 87., 88. és 89. cikke címén nyújtható, a szőlőtermő felületek telepítésére vonatkozó nemzeti támogatási tervek elbírálásra kerülnek. A 2741/89/EGK rendelet 2. cikke szerint a nemzeti támogatási terveknek kielégítő módon bizonyítaniuk kell a termelés csökkentését vagy a termelés növekedésével járó minőségjavítás célkitűzésének tiszteletben tartását.
- (35) A 2741/89/EGK rendelet 5. cikke kikötötte, hogy a telepített szőlőterületek hektárja után járó támogatás nem haladhatja meg a kiirtás és a telepítés valós költségeinek 30 %-át. A francia hatóságok állítása szerint a megvalósult átállítás összköltsége 258 500 000 FRF volt, az állami hatóságok pedig 75 250 000 FRF összeg erejéig járultak e költségekhez, amiből arra a végkövetkeztetésre jutnak, hogy minden finanszírozást együttvéve a hatóságok 29,11 %-kal járultak hozzá a ténylegesen megvalósult átállítás költségeihez. A 2741/89/EGK rendelet 5. cikke szerint azonban az átállítási költségek kiszámítása szempontjából a telepített szőlőterület hektárja után ténylegesen folyósított összeg a támogatás releváns eleme. Az eljárás kezdeti szakaszában úgy tűnt, ez a logika nem fér össze az átállítási év szintjén végzett összesített számítások, és következként a hektáronkénti átlagos összköltségek számítási módszerével. Ráadásul a francia hatóságok által alapul vett átlag differenciált átállítási programok után került kiszámításra.
- (36) A Bizottság az eljárás kezdeti szakaszában úgy vélte, hogy a francia hatóságok által közölt hektáronkénti költségeket (110 000 FRF/ha) figyelembe véve a szóban forgó támogatás felső határát 33 000 FRF/ha összegben, illetve a termelők által egyénileg viselt tényleges költségek 30 %-ában kellett volna megállapítani. Ebből következően

minden olyan támogatást, amely túllépi e felső összeghatárt, illetve az egyéni szinten viselt valós költségek 30 %-át, az alkalmazandó közösségi szabályokkal összeegyeztethetetlennek kell tekinteni.

- (37) Az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 1999. március 22-i 659/1999/EK rendelet⁽⁹⁾ 10. cikke által ráruházott hatáskörének megfelelően a Bizottság felszólította a francia hatóságokat, hogy juttassanak el hozzá minden szükséges információt a két megvalósult átállítási programmal kapcsolatban. Ezeknek nevezetesen a következőket kellett tartalmaznia: a szőlőtermő felületek telepítéséhez nemzeti támogatásban részesült bortermelőkre vonatkozó információk; az érintett terület nagysága, talajtípus szerinti lebontásban; az érintett területen belül azon felületek aránya, ahol a telepítést kiirtás előzte meg; az érintett terület azon része, amely meghatározott termőhelyről származó minőségi borok termelésére alkalmasnak van minősítve; a telepített felületek rendeltetése (borszőlők, étkezési szőlő, mazsolaszőlő, palántakert, oltvány anyatók stb.); a felhasznált szőlőfajták; a francia hatóságok előzetes engedélyének igazolása az érintett fajták használatára vonatkozóan; a termelési potenciál alakulása; a támogatás szintjére vonatkozó bármely releváns információ.
- (38) Ami az egyes bejegyzett eredetmegjelölések esetében nyújtott reklám- és promóciós támogatásokat illeti, a francia hatóságok jelezték, hogy a CIVDN finanszírozására szolgáló adójellegű járulékra vonatkozó szabályozási intézkedések rendszeresen bejelentésre kerültek, és a Bizottság korábban már megvizsgálta és jóvá is hagyta azokat. A Bizottság legutolsó ízben az N 184/97 számú állami támogatás⁽¹⁰⁾ („A CIVDN-t illető támogatások és adójellegű járulékok”) keretében, a 2002-es év végéig tartó időszakra vonatkozóan valóban jóváhagyott egy adójellegű járulékból finanszírozott állami támogatást, amely egyebek között reklám- és promóciós tevékenységek illetve a CIVDN működési költségeinek fedezésére szolgált. A Bizottsághoz eljuttatott információk alapján a szóban forgó járulékokat a CIVDN a Bizottság által korábban jóváhagyott, kommunikációs és promóciós programokat szolgáló adójellegű járulékon túlmenően vetette ki. Ezért a Bizottság az eljárás megindításakor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a korábban kiadott engedély nem jelentette a Bizottság által engedélyezett támogatáshoz járuló további módosítások illetve egyéb intézkedések hallgatolagos jóváhagyását.
- (39) A Bizottság felhívta a francia hatóságokat, hogy juttassanak el neki minden szükséges információt a vizsgált támogatási intézkedésekre vonatkozóan, beleértve a korábban nem említett és be nem jelentett, jelenleg esetlegesen hatályban lévő egyéb intézkedéseket is, hogy értékelhesse azok összeférhetőségét nevezetesen a reklám- és promóciós tevékenységek terén alkalmazandó negatív és pozitív kritériumokkal, illetve az engedélyezhető maximális támogatási szinttel. Ezen információk alapján fel lehetne mérni a

⁽⁹⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o. A 2003-as csatlakozási okmánnyal módosított rendelet.

⁽¹⁰⁾ A Bizottság SG(97) D/3741. számú levele, 1997.5.16.

⁽⁸⁾ HL L 264., 1989.9.12., 5. o. Az 1227/2000/EK rendelettel (HL L 143., 2000.6.16., 1. o.) hatályon kívül helyezett rendelet.

korábban engedélyezett támogatási rendszer és a jelen határozat tárgyát képező, be nem jelentett támogatások esetleges halmozásának hatásait is.

- (40) A Bizottság azt is megállapította, hogy a szóban forgó adójellegű járulékok mechanizmusaik tekintetében igen hasonlóak a Bizottság által korábban engedélyeztetthez. A szóban forgó járulékok bevezetéséről szóló jogszabályokból kiderül, hogy azokat kizárólag egy meghatározott régió bortermésére rótták ki. Az eljárás kezdeti szakaszában tehát arra lehetett következtetni, hogy a szóban forgó adójellegű járulékok hatálya egyetlen importált termékre sem terjed, illetve terjedt ki.

III. AZ ÉRDEKELT HARMADIK FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (41) A panasz benyújtója az alábbi megjegyzéseket nyújtotta be, egyúttal adatainak bizalmas kezelését kérve. A Bizottság a kérés mellett felhozott indokok kivizsgálását követően úgy véli, helyénvaló tiszteletben tartani a panaszos akaratát.
- (42) A panaszos fél szerint a pihentetési támogatás és az átállítási támogatás egyazon támogatási rendszer két alkotóelemét képezi, melynek célja csupán egy meghatározott termelés piacrajutásának mérséklése. A parcellák pihentetése címén, illetve az átállítás költségei címén folyósított támogatásokat összesítve kellene vizsgálni a közösségi jognak való megfelelésségük értékelésekor.
- (43) A panasz benyújtója úgy véli, hogy a Rivesaltes-terv tekintetében nem tartották tiszteletben az 1996. július 5-i, 96-1 számú CIVDN határozatban előírt önálló pénzügyi irányítás elvét, mivel a pihentetési támogatást állítólag olyan pénzalapokból finanszírozták, amelyek nem kizárólag az 1996-ban bevezetett szakmaközi járulékból származtak. A pihentetési támogatás finanszírozása ily módon több mint 11 millió FRF mértékben a CIVDN saját pénzalapjaiból történt. Ráadásul állítólag a reklám- és promóciós járulékból befolyt összegek egy részét is a Rivesaltes-terv, nevezetesen a pihentetési támogatás finanszírozására fordították.
- (44) A panasz benyújtója szerint Pyrénées-Orientales megye közgyűlése a 2000-es év elején 2 millió FRF összeget folyósított a CIVDN-nek, amelyet a pihentetési támogatás finanszírozására kívántak fordítani. Továbbá a szóban forgó megyei közgyűlés „*L'accent Catalan*” című magazinjának 2003. márciusi számában azt állította, hogy a pihentetési támogatáson illetve az átállítási költségek címén folyósított támogatásokon túl hektáronként további 761 euro összegű támogatást folyósított közvetlenül a bortermelőknek, majd újabb 1 293 eurót a Rivesaltes-terv keretében. Ezeket a támogatásokat nem jelentették be a Bizottságnak.
- (45) Ami a reklám- és promóciós támogatásokat illeti, a panaszos fél úgy véli, hogy az e célra a CIVDN-nek befizetett adójellegű járulékokból befolyó összegeket egyes érintettek, vagyis bizonyos borászati vállalkozások egyedi termékeiket reklámozó promóciós kampányok finanszírozására használták fel, nem pedig a bejegyzett eredetmegjelölések különböző kategóriáinak általános promócióját szolgáló kampányokra. A felszámolás alá került CIVDN helyébe lépő jogi entitás, a *Comité interprofessionnel des vins du Roussillon* (Roussilloni Borok Szakmaközi Bizottsága, CIVR) állítólag mindmáig folytatja ezt a gyakorlatot. Ezek a

támogatások ellentétesek a közösségi rendelkezésekkel, mivel nem általános érdekű célt szolgálnak.

- (46) A panaszos fél szerint a 2001-es és a 2002-es év folyamán a CIVDN folytatta az adójellegű járulékok behajtását egyes borkereskedőktől, miközben utódszervezete, a CIVR szintén megkezdte a járulékok kiszámlázását, ami a nemzeti jog szempontjából jogellenes helyzetet eredményezett.

IV. A FRANCIAORSZÁG ÁLTAL BENYÚJTOTT ÉSZREVÉTELEK

- (47) A francia hatóságok 2003. június 16-án kelt levelükben nyújtották be észrevételeiket a Bizottság arra vonatkozó határozatával kapcsolatban, hogy a bejelentett támogatásra vonatkozóan megindítja a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésében előírt eljárást.
- (48) A francia hatóságok bevezetéképpen megerősítették, hogy a szóban forgó intézkedések az eredetileg kitűzött időszakon, nevezetesen az 1996/1997-es évtől számított öt éven túl nem kerültek meghosszabbításra. A francia hatóságok mindenesetre 2000. december 14-i, illetve 2001. december 6-i leveleikben értesítették a Bizottságot a CIVDN feloszlásáról. A CIVDN helyébe lépő CIVR semmilyen hasonló típusú intézkedést nem hajtott végre.

1. A RIVESALTES-TERV

1.1. A PIHENTETÉSI TÁMOGATÁS

- (49) A francia hatóságok kifejtik, hogy az intézkedés nem a bortermelő potenciál csökkentését célozta, mivel a kedvezményezettek kötelezettségvállalása abban állt, hogy a pihentetett parcellák termését hajlandók asztali- vagy tájborokként, az ellenőrzött eredetmegjelölésről lemondva forgalmazni. Ezért nem helyénvaló ezt a támogatást – ahogy a Bizottság teszi – egyszerű működési támogatásnak tekinteni, amely jogellenes módon a vállalkozások pénzügyi helyzetének könnyítését célozná.
- (50) Valójában a támogatás célja az volt, hogy ellentételezést biztosítson a kedvezményezetteknek kötelezettségvállalásukért, hogy a pihentetett parcellák termését a bejegyzett eredetmegjelölésen kívül forgalmazzák. Tehát a kedvezményezettek számára nem jelentett jövedelemkiegészítést, csupán bevételkiesésük miatti egyszerű kompenzációt.
- (51) Az intézkedés bevezetése idején egy hektár Rivesaltes AOC termőterület a 40 hl-es engedélyezett maximális hozam alapján számítva – ha a termésből 25 hl 1 140 FRF/hl áron értékesíthető természetes édesbor, illetve 15 hl 350 FRF/hl áron értékesíthető asztali- és tájbor készül – 32 250 FRF és 33 000 FRF/ha közötti üzleti forgalmat generált. A földterület pihentetését követően egy hektár szőlőterület 50 hl asztali- vagy tájbor adhatott (megyei agronómiai átlag), ami 12 500 FRF és 17 500 FRF/ha közötti üzleti forgalmat jelent.
- (52) A pihentetési intézkedést követő átlagos különbözet (a termelők bevételkiesése) tehát 15 000 FRF/ha körül volt, amelyből a teljesség kedvéért le kell vonni a természetes édesborok (VDN) kiérleléséhez szükséges alkoholt, azaz 2 000 FRF-ot, ami 25 hl esetében a nettó különbözetet 13 000 FRF/ha-ra csökkenti.

- (53) Ha tekintetbe vesszük, hogy 1999-től kezdve – a természetes édesborok termelői árának zuhanása (900 FRF/hl) következtében – a bevételkülönbözlet csökkent, az akkor is mindenképpen elérte a 6 500 FRF/ha-t [26 000 FRF (forgalom/ha – AOC-borok) - 17 500 FRF (forgalom/ha – asztali- vagy tájborok) - 2 000 FRF (a természetes édesborok kiérleléséhez szükséges alkohol költsége)].
- (54) A francia hatóságok szerint hasonló körülmények között a pihentetési támogatás semmilyen esetben nem jelenthetett olyan működési támogatást, amely jogosulatlan jövedelmekiegészítést vagy pénzügyi könnyebbséget jelenthetett volna.
- (55) A francia hatóságok továbbá hangsúlyozzák azt is, hogy a pihentetési támogatás nem befolyásolta a borpiaci KPSZ mechanizmusait a piacon általa okozott esetleges zavarok következtében. Pyrénées-Orientales megyében például az 1996/1997-es és az 1999/2000-es év közötti időszakban semmilyen mennyiség nem került lepárlásra kötelező lepárlás címén. Továbbá a vizsgált borászati években a megelőző lepárlás tárgyát képező mennyiségek is az asztali- és tájborok piacának normális működésére utalnak.
- (56) A francia hatóságok kiegészítésképpen hangsúlyozzák az intézkedés szolidáris jellegét, amelyet szerintük nem az állami költségvetés forrásaiból, hanem maguk a termelők által befizetett szakmaközi járulékból finanszíroztak.
- 1.2. AZ ÁTÁLLÍTÁSI TÁMOGATÁS
- (57) A francia hatóságok szerint az intézkedés rendkívüli kiegészítést jelentett a szőlőterületek felújításához nyújtott nemzeti támogatáshoz, amely a 2741/89/EGK rendelet alkalmazása alapján került bevezetésre.
- (58) A francia hatóságok emlékeztetnek rá, hogy a szőlőfajták minőségjavításához nyújtott támogatás olyan intézkedés, amely első alkalommal 1993-ban képezte bejelentés tárgyát (N 769/93 számú támogatás), és amelynek adatlapja (FR/XXX/05.00/017) szerepel a nemzeti támogatásokról vezetett nyilvántartásokban. Ami az éves jelentést illeti, a francia hatóságok kifejtik, hogy a 2741/89/EGK rendelet 8. cikkében előírt jelentés benyújtására „a tagállamok által a 822/87/EGK rendelet 9. cikke címén benyújtott éves tájékoztatás” keretében is sor kerülhet. A 822/87/EGK rendelet 9. cikke szerint „a tagállamok minden évben, szeptember 1-je előtt eljuttatnak a Bizottságnak (...) egy a bortermelési potenciáljukkal kapcsolatos közleményt, amely tartalmazza a területükön telepített szőlőtermő felületekre vonatkozó kimutatást is”, valamint „december 1-je előtt (...) a bortermelői potenciál alakulására vonatkozó jelentést”.
- (59) A francia hatóságok emlékeztetnek rá, hogy a 822/87/EGK rendelet 9. cikkének megfelelően minden évben benyújtják az Európai Közösségek Statisztikai Hivatalának a szőlőterületek megyék, illetve termelt szőlőfajták (borszőlők, ezen belül meghatározott termőhelyről származó minőségi borok (VQPRD), illetve asztali borok) szerinti osztályozott kimutatását, valamint a kivágott, illetve telepített szőlőterületek hasonló osztályozási módszerrel, megyénként és szőlőfajtánként elkészített kimutatását. A francia hatóságok mellékelték az 1997/1998-as borászati évre vonatkozóan benyújtott táblázatok másolatát. Hasonló feltételek mellett a francia hatóságok úgy vélik, nem róható fel nekik, hogy kivonták volna magukat a 822/87/EGK rendeletből eredő kötelezettségeik alól.
- (60) Ahhoz, hogy megvonhassuk a „Rivesaltes-terv” keretében nyújtott átállítási támogatás pontos és kimerítő mérlegét, a francia hatóságok szerint figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a Muscat de Rivesaltes szőlőterületek ki voltak zárva a felújítási támogatáshoz a szóban forgó terv keretében biztosított kiegészítésből. Ezek a területek csupán a nemzeti támogatási szintnek megfelelő mértékben részesültek a felújítási támogatásból. Ugyanakkor a francia hatóságok által korábbi leveleikben közölt 85 millió FRF összeg 31 millió FRF nemzeti támogatást tartalmaz a Muscat típusú szőlőtermő felületek felújítása céljára.
- (61) Mindent összevéve a Rivesaltes-terv keretében az egyetlen szőlőfajtából készült tájborokat és a „Côtes du Roussillon villages” típusú bortermelő szőlőfelületeknek nyújtott átállítási támogatás mérlege a következőképpen állapítható meg:
- A Rivesaltes-terv által érintett földrajzi területen, az egyetlen szőlőfajtából készült tájborokat illetve Côtes du Roussillon villages típusú borokat termelő szőlőfelületekkel rendelkező gazdaságok közül 2 357 ha (875 termelő) részesedett a szőlőfajták felújításához nyújtott nemzeti támogatásban, 57,280 millió FRF összegben.
 - A fenti 2 357 ha területből a 875 termelő 1 238 ha után részesedett a nemzeti támogatás mellett a Rivesaltes-terv „rendkívüli” kiegészítő támogatásában. E kiegészítés teljes összege 8,006 millió FRF, amely hozzáadódik az érintett 1 238 ha után folyósított 28,613 millió FRF állami támogatáshoz.
 - Az érintett 875 termelő esetében a Rivesaltes-tervben szereplő kiegészítő támogatás a következő alapon került folyósításra: 662 termelő részesült 5 000 FRF/ha összegű támogatásban, 990 ha terület után, összesen 4,950 millió FRF értékben; 80 termelő részesült 10 000 FRF/ha összegű támogatásban, 133 ha terület után, összesen 1,330 millió FRF értékben; és 133 termelő részesült 15 000 FRF/ha összegű támogatásban, 115 ha terület után, összesen 1,726 millió FRF értékben.
- (62) Összességében a Rivesaltes-terv keretében 36,623 millió FRF került kifizetésre a szőlőfajták felújítása címén, 1 238 ha terület után, 875 termelő részére.
- (63) A támogatás 221 esetben haladta meg a 33 000 FRF/ha összeget; ezek az esetek 166 ha területet érintenek, és a folyósított összeg 0,883 millió FRF volt.

(64) A francia hatóságok eljuttatták az átállítási programban érintett fajták jegyzékét, valamint a támogatás mértékét évről évre meghatározó különböző rendeleteket.

2. A BEJEGYZETT EREDETMEGJELŐLÉSEK REKLÁM-, PROMÓCIÓS ÉS MŰKÖDÉSI TÁMOGATÁSA

(65) A francia hatóságok először is pontosítják, hogy ezeket a programokat nem hosszabbították meg a 2000. december 31-ét követő időszakra.

(66) Ami a kötelezően választott önkéntes járulék (CVO) bevételeiből finanszírozott reklám- és promóciós akciókat illeti, ezek ugyanolyan természetűek voltak, mint az adójellegű járulékból finanszírozott, a Bizottságnak bejelentett és jóváhagyott intézkedések (N 230/90⁽¹¹⁾ és N 184/97 számú támogatások).

(67) A CVO beszédéséből származó összegek tehát lehetővé tették az adójellegű járulék bevételeiből megvalósított akciók megerősítését. A szóban forgó borok promóciójának fokozása maximálisan szükségszerűnek mutatkozott a felvevő piacok fejlesztése érdekében, tekintettel a piaci helyzetre, amely súlyos kárt okozott a helyi borágazatnak.

(68) A francia hatóságok ezzel kapcsolatban megjegyzik, hogy ami a promóciós célzatú támogatást illeti, a költségek finanszírozása akár 100 %-os mértékig engedélyezett. A reklámhoz nyújtott támogatás esetében a francia hatóságok felhívják a figyelmet arra, hogy bejegyzett eredetmegjelölés alatt forgalmazott termékek promóciójáról volt szó, amelyeket adójellegű járulékokból és önkéntes hozzájárulásokból finanszíroztak.

(69) A francia hatóságok a Bizottság kérésére mintapéldányokat küldtek a kampányok keretében megvalósított reklám- és promóciós anyagokból.

3. A HARMADIK FELEK ÉSZREVÉTELEIVEL KAPCSOLATOS MEGJEGYZÉSEK

(70) A francia hatóságok 2004. szeptember 10-én kelt levelükben válaszoltak a harmadik felek által benyújtott észrevételekre. Mint kifejtik, az észrevételek céloznak rá, hogy a támogatások egy részét állítólag eredeti rendeltetésüktől eltérően, az érdekelt harmadik felekkel konkurens vállalkozás javára használták fel. A francia hatóságok rosszállásuknak adtak hangot a hasonló állításokkal kapcsolatban, amelyek nyíltan kétségbe vonják a különböző érintett közigazgatási hatóságok tisztességét, ezért a francia hatóságok felhívták a Bizottságot, hogy ne vegye figyelembe a hasonló érveléseket.

V. ÉRTÉKELÉS

1. A SZERZŐDÉS 87. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSE

(71) A Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerint „ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás,

amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzíja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”.

(72) A támogatások pillanatában alkalmazandó 822/87/EGK rendelet 76. cikke szerint a szóban forgó rendelet ellenkező rendelkezése hiányában a szőlészeti és borászati termékek kereskedelmére a Szerződés 92., 93. és 94. (jelenlegi 87., 88. és 89.) cikkeit kell alkalmazni.

1.1. ÁLLAMI FORRÁSOKBÓL FINANSZÍROZOTT, SZELEKTÍV VERSENYELŐNY FENNÁLLÁSA

(73) Támogatásnak tekinthető minden olyan intézkedés, amely bármely formában, közvetlenül vagy közvetve kedvez bizonyos vállalkozásoknak, vagy amely olyan gazdasági előnynek tekintendő, amelyhez a kedvezményezett vállalkozás normális piaci körülmények között nem jutott volna hozzá.

(74) Ami a szóban forgó járulékok természetét illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy egy állami hatóság által hozott jogi aktus elfogadása volt szükséges hozzá, hogy hatásukat maradéktalanul kifejthessék, valamint hogy a belőlük befolyó források egy államilag támogatott politika végrehajtásának eszközeként szolgáltak. Továbbá nem került megállapításra, hogy a támogatások kedvezményezettjei minden esetben a szóban forgó járulék befizetői lennének. Ezért a járulékok nem teljesítik a Bíróság ítélezési gyakorlata által javasolt kritériumokat, amelyek alapján kívül esnének a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének hatályán⁽¹²⁾. Mindezek alapján a Bizottság úgy véli, hogy a jelen esetben adójellegű járulékokról, tehát állami forrásokról van szó.

(75) A Bíróság ítélezési gyakorlata szerint támogatásnak minősülnek mindazok az intézkedések, amelyek bármely formában könnyítenek a vállalkozások költségvetésére rendes esetben nehezedő terheken, illetve amelyek bár a szó szoros értelmében nem támogatások, de a támogatásokkal azonos természetűek és ugyanolyan hatással bírnak⁽¹³⁾.

(76) Ami a támogatás fennállását illetve természetét illeti, ennek értékelését a Rivesaltes-terv potenciális kedvezményezettjei, valamint az egyes bejegyzett eredetmegjelölések reklám- és promóciós kampányaira és a működési költségekre szolgáló szakmaközi járulékok és finanszírozásuk szintjén kell elvégezni. Jelen esetben a támogató intézkedések kedveztek bizonyos vállalkozásoknak, mivel a támogatást csak egy meghatározott régióban működő ellenőrzött eredetmegjelölésű bor termelőinek folyósították.

1.2. A TAGÁLLAMOK KÖZÖTTI KERESKEDELEMRE TETT HATÁS

(77) Annak megállapításához, hogy egy támogatás a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e, végezetül azt kell meghatározni, hogy az érintheti-e a tagállamok közötti kereskedelmet.

⁽¹²⁾ A Bíróság C-345/02. sz., Pearle ügyben hozott, 2004. július 15-i ítélete, az EBHT-ban még nem tették közzé.

⁽¹³⁾ A Bíróság C-355/00. sz., Freskot ügyben hozott, 2003. május 22-i ítélete, EBHT I-5263. o.

⁽¹¹⁾ A Bizottság SG(D)(90) 25148. számú levele, 1990.8.22.

- (78) A Bíróság megállapította, hogy amennyiben valamely tagállam által biztosított előny a Közösségen belüli kereskedelemben erősíti a vállalkozások bizonyos kategóriájának piaci helyzetét más, konkurens vállalkozásokkal szemben, úgy kell tekinteni, hogy az adott előny befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet ⁽¹⁴⁾.
- (79) A tényt, hogy a borágazatban létezik a tagállamok közötti kereskedelem, megfelelően bizonyítja az ágazaton belüli KPSZ léte.
- (80) Az alábbi táblázat szemléltetésképpen bemutatja a szőlészeti és borászati termékek kereskedelmének szintjét Franciaország és a többi tagállam között, a szóban forgó franciaországi átállási intézkedések utolsó két éve alatt.

1999/2000	Bor	
	A Közösség 2004/4/30-i állapotában	Franciaország
Felhasználható termés	168 076 000 hl	54 271 000 hl
Export a Közösség irányába a Közösség 2004/4/30-i állapota alapján	—	15 500 000 hl
Import a Közösség irányából a Közösség 2004/4/30-i állapota alapján	—	5 700 000 hl

- (81) A végrehajtott támogatások tehát érinthetik a tagállamok közötti kereskedelmet, és torzítják vagy torzulással fenyegetik a versenyt, tekintve hogy egyes nemzeti szőlészeti-borászati termékeket előnyben részesítenek a többi tagállam termékeivel szemben. A borágazatot a Közösség szintjén rendkívül nyitott verseny jellemzi, éppen ezért igen érzékeny minden olyan intézkedésre, amely valamely tagállam termelőit előnyhöz juttatja.

1.3. KÖVETKEZTETÉSEK A SZERZŐDÉS 87. CIKKE (1) BEKEZDÉSE SZERINTI „TÁMOGATÁS” JELLEGÉRŐL

- (82) A Bizottság a fentiekben kifejtett tényekre figyelemmel úgy véli, hogy az egyes meghatározott régiókban működő, bejegyzett eredetmegjelölésű borokat termelő vállalkozások javára foganatosított intézkedések állami forrásokból finanszírozott versenyelőnyt jelentenek e termelők számára, amelyből egyéb piaci szereplők nem részesedhetnek, és amely azáltal, hogy egyes vállalkozásoknak és termékeknek kedvez, torzítja vagy torzulással fenyegeti a versenyt, miután hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre. Az intézkedés tehát a Szerződés 87. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül.

2. A TÁMOGATÁSOK ÖSSZEFEJRHETŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

- (83) A Szerződés 87. cikke ugyanakkor elismer bizonyos kivételeket is az állami támogatások és a Szerződés összeegyeztethetlenségének általános elve alól, jóllehet ezek közül egyesek – nevezetesen a szóban forgó cikk (2) bekezdésében foglaltak – nyilvánvalóan nem alkalmazhatók a vizsgált esetre. Ezekre a francia hatóságok sem hivatkoztak.

- (84) Ami a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésében foglalt eltéréseket illeti, ezeket a regionális vagy ágazati célzatú támogatási programok, illetve az általános támogatási rendszerek egyedi alkalmazási eseteiben igen szigorúan kell értelmezni. Az eltéréseket nevezetesen csak olyan esetekben lehet alkalmazni, ha a Bizottság arra a megállapításra juthat, hogy a támogatás szükséges valamely szóban forgó cél megvalósításához. Ha a vizsgált eltéréseket olyan támogatásokra is alkalmazzák, amelyek nem nyújtanak hasonló közösségi ellentételezést, az egyet jelentene azzal, hogy megengedik a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolását, és a közösségi érdek szempontjából indokolatlan versenytorzulásokat, és ezzel arányosan egyes tagállamok piaci szereplőinek jogosulatlan előnyökhöz való hozzájutását.

- (85) A Bizottság úgy véli, hogy a szóban forgó támogatások nem a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti, vagyis olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatások, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság. Hasonlóképpen nem minősülnek a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti, valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatásnak sem. Továbbá nem minősülnek a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontja szerinti, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásnak sem.

- (86) A Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben. Ahhoz, hogy az említett pontban leírt eltérés alkalmazható legyen rá, a támogatásnak hozzá kell járulnia a szóban forgó ágazat fejlődéséhez.

2.1. A TÁMOGATÁSOK JOGELLENESÉGE

- (87) A Bizottság megállapítja, hogy a francia hatóságok elmulasztották a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésében előírtaknak megfelelően értesíteni a Bizottságot a szóban forgó támogatás bevezetésére vonatkozó intézkedésekről. A 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja a jogellenes

⁽¹⁴⁾ A Bíróság 730/79. sz., Philip Morris ügyben hozott, 1980. szeptember 17-i ítélete, EBHT 2671. o., 11. pont.

támogatást olyan új támogatásként határozza meg, amelyet a Szerződés 93. cikke (3) bekezdésének megsértésével vezettek be. Az állami támogatások bejelentésére vonatkozó kötelezettséget a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének c) pontja is megerősíti ⁽¹⁵⁾.

- (88) Tekintettel arra, hogy a Franciaország által végrehajtott intézkedések állami támogatás-elemeket tartalmaznak, a szóban forgó esetben új, a Bizottságnak be nem jelentett, és ebből kifolyólag a Szerződés szerint jogellenes támogatásról van szó.

2.2. A BE NEM JELENTETT INTÉZKEDÉSEKRE ALKALMAZANDÓ IRÁNYMUTATÁSOK MEGHATÁROZÁSA

- (89) A Mezőgazdasági Iránymutatás 23.3. cikke és a jogellenes állami támogatások értékelésére vonatkozó szabályok megállapításáról szóló bizottsági közlemény szerint ⁽¹⁶⁾, minden, a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja szerint jogellenesnek minősülő támogatást a támogatás nyújtásának időpontjában hatályban lévő jogszabályokra és iránymutatásokra figyelemmel kell értékelni.
- (90) A Mezőgazdasági Iránymutatás 2000. január 1-jétől alkalmazandó. Következésképpen minden ezt követően nyújtott támogatást az említett iránymutatásra figyelemmel kell vizsgálni. Ezzel szemben a fenti időpont előtt nyújtott támogatásokat adott esetben a 2000. január 1-jét megelőző, alkalmazható rendelkezésekre és gyakorlatokra figyelemmel kell értékelni.
- (91) A Mezőgazdasági Iránymutatás 3.2. pontja szerint annak ellenére, hogy a 87., 88. és 89. cikket teljes egészében alkalmazni kell a piac közös szervezésének hatálya alá tartozó ágazatokra, e cikkek alkalmazása továbbra is az érintett rendeletekben megállapított rendelkezéseknek van alárendelve. Más szóval egy tagállamnak a 87., 88. és 89. cikk rendelkezéseire történő folyamódása nem részesülhet elsőbbségben az adott ágazat pacának közös szervezéséről szóló rendelet rendelkezéseivel szemben ⁽¹⁷⁾. A Bizottságnak azt is meg kell vizsgálnia, hogy a támogatás nem akadályozná-e az érintett piacok megfelelő működését, és ebből kifolyólag nem összeegyeztethetetlen-e a közös piaccal.
- (92) Ami a Rivesaltes-tervben szereplő támogatásokat illeti, ezeket 1997. január 1-je és 2000. július 31. között, vagyis a borpiac közös szervezéséről szóló 1999. május 17-i 1493/1999/EK tanácsi rendelet 2000. augusztus 1-jén történő hatálybalépését megelőzően nyújtották. Mivel a borpiaci KPSZ alkalmazási körébe tartozó intézkedésekről van szó, ezeket az akkor hatályban lévő jogszabályokra, vagyis a 822/87/EGK rendeletre figyelemmel kell megvizsgálni.
- (93) Ami az egyes bejegyzett eredetmegjelölések esetében bevezetett reklám- és promóciós támogatást illeti, amely a francia hatóságok szerint 2000. december 31-e után nem került meghosszabbításra, a támogatások összeférhetőségét ez esetben az EK-Szerződés I. mellékletének hatálya alá tartozó, valamint egyes, az I. melléklet hatályán kívül eső termékek reklámozásához nyújtott állami támogatásokra

vonatkozó iránymutatásra ⁽¹⁸⁾ figyelemmel kell vizsgálni, amelynek 70. pontja szerint minden, a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja alapján jogellenesnek minősülő támogatást a támogatás nyújtásának időpontjában hatályban lévő jogszabályokra és iránymutatásokra figyelemmel kell értékelni.

- (94) Ami az adójellegű járulékokból finanszírozott állami támogatásokat illeti, a Bizottságnak a támogatások által finanszírozott intézkedéseket, valamint magukat a támogatások finanszírozási módjait is vizsgálat tárgyává kell tennie.

2.3. ELEMZÉS AZ ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEKRE FIGYELEMMEL

2.3.1. A támogatások

2.3.1.1. A pihentetési támogatás

- (95) A pihentetési támogatást a szőlőterületek átállítása céljából az állami hatóságok által kötelezővé tett szakmaközi járulékból finanszírozták. A támogatás célja a termelők kártalanítása volt a „Rivesaltes” ellenőrzött eredetmegjelölés használatáról való lemondásra és termelésük asztali- és tájborok irányába történő reorientációjára vonatkozó kötelezettségvállalásuk miatt elszenvedett jövedelm kiesésükért.
- (96) A KPSZ-ben, konkrétan a 456/80/EGK rendeletben nem szerepelt a francia támogatási intézkedésben szereplő pihentetési támogatásokhoz hasonló támogatás. Az idézett rendelet csupán a termelés átmeneti vagy végleges szüneteltetéséhez nyújtott támogatást tesz lehetővé, amely akkor folyósítható, ha egy termelő – nevezetesen egyes szőlőterületek kiirtása révén – hajlandó hozzájárulni a közösségi bortermelési potenciál csökkentéséhez.
- (97) A Bizottság megállapítja, hogy a francia intézkedés céljai között nem szerepelt a bortermelés csökkentése, hanem csak a Rivesaltes ellenőrzött eredetmegjelölés korlátozása. Ezért, mivel a támogatás nem járt a termelési potenciál csökkentésével, és nem finanszírozott a termelésből történő kivonásra irányuló intézkedéseket, az intézkedés nem tartozik a régi borászati KPSZ alkalmazási körébe.
- (98) Jóllehet a 456/80/EGK rendelet alkalmazása kizártnak tűnik, a termelés-csökkenés kritériumának nem teljesülése miatt, az intézkedést más, az állami támogatásra vonatkozó horizontális rendelkezésekre figyelemmel is meg kell vizsgálni. A 456/80/EGK rendelet 17. cikke pontosította, hogy az említett rendelet rendelkezései nem képezik akadályát a nemzeti szabályozásokban szereplő és a rendelet célkitűzéseivel analóg célkitűzések elérésére irányuló támogatások nyújtásának, a Szerződés 92., 93. és 94. cikke (jelenlegi 87., 88. és 89. cikkek) szerinti vizsgálat lefolytatásának feltételével.
- (99) A vizsgált intézkedés nem tartalmazott termelésből való kivonást. Ezért nem tekinthető a 456/80/EGK rendelet célkitűzéseivel analóg célok elérésére – vagyis a bortermelési potenciál csökkentésére – irányuló intézkedésnek.

⁽¹⁵⁾ Az „új támogatás” a rendelet meghatározásában olyan támogatás, azaz támogatási program és egyedi támogatás, amely nem létező támogatás, beleértve a létező támogatások módosítását is.

⁽¹⁶⁾ HL C 119., 2002.5.22., 22. o.

⁽¹⁷⁾ A Bíróság 177/78. sz., Pigs and Bacon Commission kontra McCarran ügyben hozott, 1979. június 26-i ítélete, EBHT 2161. o.

⁽¹⁸⁾ HL C 252., 2001.9.12., 5. o.

- (100) A francia hatóságok maguk fejtették ki, hogy az intézkedés nem a bortermelő potenciál csökkentését célozta, mivel a kedvezményezettek kötelezettségvállalása abban állt, hogy a pihentetett parcellák termését hajlandóak asztali- vagy tájborokként, az ellenőrzött eredetmegjelölésről lemondva forgalmazni.
- (101) A francia hatóságok pontosítják, hogy a támogatás célja az volt, hogy ellentételezést biztosítson a kedvezményezetteknek kötelezettségvállalásukért, hogy a pihentetett parcellák termését a bejegyzett eredetmegjelölésen kívül forgalmazzák. Tehát a francia hatóságok szerint a kedvezményezettek számára nem jelentett jövedelemkiegészítést, csupán bevételkiesésük miatti egyszerű kompenzációt. A pihentetési támogatás éppen ezért nem jelenthetett olyan működési támogatást, amely jogosulatlan pénzügyi könnyebbséget jelenthetett volna.
- (102) A francia hatóságok álláspontjával ellentétben a Bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a nemzeti támogatás pénzügyi könnyebbséget nyújtott azon termelőknek, akik vállalkozóként önkéntesen úgy döntöttek, hogy részt vesznek egy tisztán kereskedelmi jellegű intézkedésben, amelynek terhei a gazdasági tevékenység gyakorlásához kapcsolódó kiadásoknak tűnnek fel. A gazdasági szereplők által önként vállalt jövedelemkiesések után nyújtott állami kompenzáció állami támogatásnak minősül, amely a gazdasági szereplők által hozott döntés gazdasági következményeinek enyhítését szolgálja.
- (103) A Bizottságnak a Mezőgazdasági Irányzat 2000. január 1-jén történt elfogadását megelőzően kialakított állandósult gyakorlata, valamint a Bíróság ítélezési gyakorlata szerint⁽¹⁹⁾, működési támogatásnak minősül minden olyan támogatás, amelyek célja, hogy egy vállalkozást megszabadítson bizonyos olyan költségektől, amelyeket rendes esetben mindennapi működése illetve rendes tevékenységei keretében ő maga viselne. A Bíróság emlékeztet rá, hogy az állandósult ítélezési gyakorlat szerint a működési támogatások semmilyen esetben nem nyilváníthatók összeegyeztethetőnek a közös piaccal, a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint ugyanis természetüknél fogva nagy valószínűséggel a közös érdekekkel ellentétes mértékben torzítják a tagállamok közötti kereskedelem feltételeit.
- (104) Ez a gondolat a Mezőgazdasági Irányzat 3.5. pontjában is megjelenik, amely szerint a pusztán a termelők pénzügyi helyzetének javítására irányuló, de az ágazat fejlődéséhez semmilyen mértékben hozzá nem járuló állami támogatásra vonatkozó egyoldalú intézkedések és különösen a kizárólag az ár, mennyiség, termelési egység vagy a termelési eszköz egysége alapján nyújtott támogatások a közös piaccal összeegyeztethetetlen működési támogatásoknak minősülnek. Az idézett 3.5. pont hozzáfűzi, hogy az ilyen támogatások – természetüknél fogva – nagy valószínűséggel beavatkoznak a piac közös szervezésével kapcsolatos mechanizmusokba.
- (105) A Bizottság megjegyzi, hogy a támogatást hektáronként és évente, a termelés folytatásának alapján folyósították, és ezért szorosan összefügg a termelt bor mennyiségével.
- (106) A Bizottság úgy véli, hogy a pihentetési támogatás olyan működési támogatás, amely nagy valószínűséggel beavatkozik a borászati KPSZ mechanizmusába, és ezért összeegyeztethetetlen az alkalmazandó piaci- és versenyszabályokkal.

2.3.1.2. A szűkebb értelemben vett átállítási támogatás

- (107) A 822/87/EGK rendelet 14. cikke úgy rendelkezett, hogy 1988. szeptember 1-jétől tilos mindennemű nemzeti támogatás nyújtása szőlőterületek telepítéséhez, eltekintve bizonyos kritériumok teljesülésének esetétől, nevezetesen ha a támogatások lehetővé teszik a termelés-csökkentés vagy a termelésnövekedéssel nem járó minőségjavítás célkitűzésének teljesülését.
- (108) A 2741/89/EGK rendelet megállapítja a Szerződés 92., 93. és 94. (jelenlegi 87., 88. és 89.) cikkei címén a szőlőtermő felületek telepítéséhez nyújtható nemzeti támogatásokat értékelésének kritériumait.
- (109) Az említett rendelet 2. cikke szerint a nemzeti támogatási terveknek kielégítő módon bizonyítaniuk kell a termelés-csökkentés vagy a termelésnövekedéssel nem járó minőségjavítás – a 822/87/EGK rendelet 14. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében foglalt – célkitűzésének tiszteletben tartását.
- (110) Az említett rendelet 3. cikke szerint a telepítést olyan szőlőfajtával kell megvalósítani, amely az érintett talajon nem minősül magas terméshozammal járó fajtának, amely elismert minőségjavító tulajdonságokkal rendelkezik, és amelyet a nemzeti hatóságok a szóban forgó támogatási terv keretében kifejezetten engedélyeztek.
- (111) A francia hatóságok emlékeztettek rá, hogy a 822/87/EGK rendelet 9. cikkének megfelelően évről évre átadják az Európai Közösségek Statisztikai Hivatalának a szőlőterületek megyék, illetve termelt szőlőfajták (borszőlők, ezen belül meghatározott termőhelyről származó minőségi borok (VQPRD), illetve asztali borok) szerinti lebontásban elkészített kimutatását, valamint a kivágott, illetve telepített szőlőterületek hasonló osztályozási módszerrel, megyénként és szőlőfajtánként elkészített kimutatását. A francia hatóságok mellékeltek az 1997/1998-as borászati évre vonatkozóan benyújtott táblázatok másolatát.
- (112) A Bizottság valóban kapott a francia hatóságoktól az átállítási program keretében felhasznált szőlőfajtákra vonatkozó olyan információkat, amelyek alapján meg tudja állapítani a (107) és (110) preambulumbekkezdésben foglalt feltételek betartását. A Bizottság ezen információk alapján már korábban megállapíthatta, hogy a szőlőfajták megfelelnek a támogatások nyújtásának időpontjában alkalmazandó közösségi szabályozás által megkövetelt tulajdonságoknak.

⁽¹⁹⁾ A Bíróság Siemens-ügyben hozott, korábban idézett ítélete.

- (113) A 2741/89/EGK rendelet 5. cikke kikötötte, hogy a telepített szőlőterületek hektárja után járó támogatás nem haladhatja meg a kiírtás és a telepítés valós költségeinek 30 %-át. A támogatás szempontjából figyelembe vehető költségeket régióként átalány jelleggel, nevezetesen a geomorfológiai jellegzetességek alapján is meg lehetett határozni.
- (114) A francia hatóságok által benyújtott első információk szerint a nemzeti hatóságok – minden finanszírozási formát összevéve – 29,11 %-kal járultak hozzá a ténylegesen megvalósult átállítási költségeihez. Ebből a francia hatóságok arra a következtetésre jutnak, hogy a támogatás teljes összege nem lépte túl a közösségi jogszabályokban megállapított 30 %-os felső határt.
- (115) A 2741/89/EGK rendelet 5. cikke szerint azonban az átállítási költségek kiszámítása szempontjából a telepített szőlőterület hektárja után ténylegesen folyósított összeg a támogatás releváns eleme. Ez a logika nem fér össze az átállítási év szintjén végzett összesített számítások, és következtetésekkel a hektáronkénti átlagos összköltségek számításai módszerével.
- (116) A Bizottság úgy véli, hogy a francia hatóságok által közölt hektáronkénti költségeket (110 000 FRF/ha) figyelembe véve a szóban forgó támogatás felső határát 33 000 FRF/ha összegben, illetve a termelők által egyénileg viselt tényleges költségek 30 %-ában kellett volna megállapítani.
- (117) A francia hatóságok által szolgáltatott újabb információk szerint összességében a Rivesaltes-terv keretében 36,623 millió FRF került kifizetésre a szőlőfajták felújítása címén, 1 238 ha terület után, 875 termelő részére. A támogatás 221 esetben haladta meg a 33 000 FRF/ha összeget; ezek az esetek 166 ha területet érintenek, és a folyósított összeg 883 000 FRF volt.
- (118) A Bizottság végkövetkeztetése szerint minden olyan egyedi eset, amikor a támogatás meghaladta a valós költségek 30 %-ában illetve 33 000 FRF/ha-ban megállapított felső határt, az alkalmazandó szabályokkal összeférhetetlen állami támogatásnak minősül.

2.3.1.3. A bejegyzett eredetmegjelölések reklám-, promóciós és működési támogatása

- (119) A Bizottság legutolsó ízben az N 184/97 számú állami támogatás keretében, a 2002-es év végéig tartó időszakra vonatkozóan jóváhagyott egy adójellegű járulékból finanszírozott állami támogatást, amely egyebek között reklám- és promóciós tevékenységek, illetve a CIVDN működési költségeinek fedezésére szolgált. Az eredeti intézkedést a Bizottság 1990-ben, az N 230/90. számú állami támogatás keretében hagyta jóvá. A Bizottság annak idején arra a következtetésre jutott, hogy az érintett kollektív promóciós támogatások, amelyek célja a természetes édesborok márkacsaládjának a fogyasztók körében történő megerősítése, illetve az értékesítés fejlesztése volt, a mezőgazdasági termékek valamint egyes, az EGK-Szerződés II. mellékletének hatályaán kívül eső – a halászati termékek kivüli – termékek reklámozásához nyújtott állami

támogatásokra vonatkozó⁽²⁰⁾, vagyis a szóban forgó típusú támogatásokra alkalmazandó rendelkezésekkel összhangban kerültek nyújtásra. Továbbá a Bizottság úgy vélte, hogy a CIVDN adminisztratív kiadásaihoz kapcsolódó költségek önmagukban nem tekinthetők támogatásoknak.

- (120) A Bizottság álláspontja szerint az N 184/97. számú állami támogatás keretében kiadott engedély nem jelentette a Bizottság által engedélyezett támogatáshoz járuló további módosítások, illetve egyéb intézkedések hallgatolagos jóváhagyását.
- (121) A francia hatóságok ugyanakkor megerősítették, hogy a CVO bevételeiből finanszírozott reklám- és promóciós akciók ugyanolyan természetűek voltak, mint az adójellegű járulékból finanszírozott, a Bizottságnak bejelentett és jóváhagyott intézkedések. A francia hatóságok szerint tehát kizárólag az intézkedés globális költségvetésének növeléséről volt szó.
- (122) Tekintettel arra, hogy a francia hatóságok a támogatások nyújtása során a korábbiakkal azonos feltételeket alkalmaztak, a Bizottság az N 184/97. számú állami támogatás ügyében hozott határozatára hivatkozva arra a végkövetkeztetésre juthat, hogy az új járulékokból a bejegyzett eredetmegjelöléseknek nyújtott reklám-, promóciós és működési támogatások összegegyeztetethetők az alkalmazandó versenyszabályokkal.
- (123) A Bizottság tudomásul veszi az érdekelt harmadik fél megjegyzését, amely szerint a támogatásból finanszírozott intézkedések megszegték a mezőgazdasági termékek reklámozásához nyújtott támogatásokra alkalmazandó versenyszabályokat, mivel magánvállalkozások részére kerültek kifizetésre. Az állítás alátámasztására benyújtott dokumentumok azonban inkább arra utalnak, hogy a kifogásolt intézkedések technikai segítségnyújtásnak minősíthető promóciós intézkedések voltak, amelyeknek maguk a termelők is lehetnek a kedvezményezettjei.

2.3.2. A támogatások finanszírozása

- (124) A Bíróság ítélezési gyakorlatának megfelelően⁽²¹⁾ a Bizottság úgy véli, hogy rendes esetben egy állami támogatás kötelező jellegű befizetésekkel történő finanszírozása hatással lehet magára a támogatásra, mivel a szűk értelemben vett támogatáson túlnem lépő piaccédo hatást képes kifejteni. A szóban forgó járulékok valóban kötelező jellegű terheket jelentenek. Az idézett ítélezési gyakorlat alapján a Bizottság álláspontja az, hogy az állami támogatások abban az esetben nem finanszírozhatók adójellegű járulékból, ha ez utóbbiak más tagállamokból importált termékeket is terhelnek.
- (125) A Bizottság már korábban, nevezetesen az N 184/97. számú állami támogatás vizsgálata keretében arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy a francia hatóságok által bevezetett járulékfizetési rendszer az importált termékekre nem vonatkozik.

⁽²⁰⁾ HL C 302., 1987.11.12., 6. o.

⁽²¹⁾ A Bíróság 47/69. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben hozott, 1970. június 25-i ítélete, EBHT 487. o.

- (126) A vizsgált adójellegű járulékok kivetéséről szóló jogszabályokból kitűnik, hogy azok kizárólag a Pyrénées-Orientales régióban termelt, bejegyzett eredetmegjelölésű természetes édesbor-termést terhelik. Ami a pihentetési támogatást illeti, ennek finanszírozása egy olyan járulékból történt, amely kizárólag az intézkedés által érintett regionális bortermést terhelte, tehát az importált termékeket nem érintette.
- (127) Mindezek alapján arra a végkövetkeztetésre lehet jutni, hogy a szóban forgó adójellegű járulékok semmilyen importált terméket nem terhelnek, illetve terheltek.

VI. VÉGKÖVETKEZTETÉS

- (128) A Franciaország által „pihentetési támogatás” formájában azon francia bortermelőknél nyújtott állami támogatás, akik vállalták, hogy az 1996-os szürettől a 2000-es szüretig bezárólag nem tartanak igényt a „Rivesaltes” vagy „Grand Roussillon” eredetmegjelölések használatára, összegegyeztetetlen a közös piaccal.
- (129) A Franciaország által a Rivesaltes eredetmegjelölésű szőlőterületek átállítási terve formájában az 1996-os szürettől a 2000-es szüretig bezárólag nyújtott, az egyes egyedi esetekben a valós költségek 30 %-át és/vagy az 5 030,82 euro/ha (33 000 FRF/ha) felső összeghatárt meghaladó támogatás összegegyeztetetlen a közös piaccal.
- (130) A Franciaország által 1998. január 1-je és 2000. december 31-e között, a „Rivesaltes”, „Grand Roussillon”, „Muscat de Rivesaltes” és „Banyuls” bejegyzett eredetmegjelölések reklám- és promóciós akcióira, illetve működési költségeire nyújtott állami támogatás a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja címén összegegyeztethető a közös piaccal.
- (131) A szóban forgó intézkedéseket a francia hatóságok elmulasztották a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének megfelelően bejelenteni a Bizottságnak, ezért ezek az intézkedések a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja értelmében jogellenes támogatásoknak minősülnek.
- (132) A Bizottság sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Franciaország a szóban forgó támogatásokat a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének sérelmével hajtotta végre.
- (133) Miután olyan támogatásokról van szó, amelyeket a Bizottság végleges határozatának hiányában hajtottak végre, emlékeztetni kell rá, hogy a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésében foglalt eljárási szabályok kötelező érvényre való tekintettel, melyek közvetlen hatályát a Bíróság is elismerte a 77/72. számú, Carmine Capolongo kontra Azienda Agricola Maya ügyben hozott 1973. június 19-i⁽²²⁾, a 120/73. számú, Gebrüder Lorenz GmbH kontra Németország ügyben hozott 1973. december 11-i⁽²³⁾ illetve a 78/76. számú, Steinicke és Weinlig kontra Németország ügyben hozott 1977. március 22-i ítéletében⁽²⁴⁾, utólagosan nincs mód a szóban forgó támogatás jogellenességének orvoslására (lásd a C-354/90. számú,

Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires et autres kontra Franciaország ügyben hozott 1991. november 21-i ítéletet⁽²⁵⁾.

- (134) A Bíróság emlékeztetett rá, hogy amennyiben egy támogatási intézkedés, amelynek finanszírozási módja is szerves részét képezi, a bejelentési kötelezettség elmulasztása mellett került végrehajtásra, a nemzeti bíróságok elvben kötelesek elrendelni a kifejezetten az érintett támogatás finanszírozására szolgáló adók, illetve járulékok visszafizetését. Továbbá emlékeztet arra is, hogy a nemzeti bíróságok kötelesek megvédeni az illetékességükbe tartozók jogait, amennyiben a nemzeti hatóságok esetlegesen nem vennék tudomást a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének utolsó mondatában foglalt, az intézkedések végrehajtására vonatkozó tiltó rendelkezésről, amely közvetlen hatállyal bír. Ha a nemzeti bíróság az illetékességébe tartozók jogos kifogása nyomán megállapítja a fenti mulasztást, az előbbi köteles a nemzeti jognak megfelelően levonni az esetből minden szükséges következtetést, mind az érintett támogatás végrehajtására vonatkozó jogszabályok érvényességének, mind a kifizetett pénzügyi támogatások visszafizetésének tekintetében⁽²⁶⁾.
- (135) Amennyiben a jogellenes támogatások összegegyeztetetlenek a közös piaccal, a 659/1999/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdése szerint a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére. A támogatás visszavételére a korábbi helyzet visszaállítása érdekében van szükség, megszüntetve minden olyan pénzügyi előnyt, amiben a jogellenesen nyújtott támogatás kedvezményezettje a támogatás kezdete óta jogosulatlanul részesülhetett.
- (136) A 659/1999/EK rendelet 14. cikkének (2) bekezdése szerint a visszatérítésre kerülő támogatás magában foglalja a Bizottság által megfelelő kamatlábbal meghatározott kamatot. A kamat attól a naptól esedékes, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották.
- (137) A támogatások visszatérítésének a francia jogszabályokban előírt eljárásokkal összhangban kell történnie. A visszatérítésre kerülő összegeknek tartalmazniuk kell a kamatot, amely a támogatás kifizetésének napjától a tényleges visszafizetés napjáig esedékes. A kamatlábat a Bizottság által a referencia- és kiigazító kamatlábak megállapítására alkalmazott módszer szerinti referencia-kamatláb alapján kell kiszámítani⁽²⁷⁾.
- (138) A Bizottság nem rendelkezik információkkal a „pihentetési támogatás” keretében kifizetett támogatások teljes összegéről, miután nem ismeri sem a járulékból befolyó összegeket, sem a támogatásban részesült hektárok számát. A Bizottság tudomásul veszi a harmadik fél arra vonatkozó megjegyzését, hogy a „pihentetési támogatáshoz” állítólag a francia hatóságok által be nem jelentett, kiegészítő állami

⁽²⁵⁾ EBHT, I-5505. o.

⁽²⁶⁾ A Bíróság C-261/01. és C-262/01. sz., Van Calster és társai összevont ügyekben hozott, 2003. október 21-i ítélete. Az EBHT-ban még nem tették közzé.

⁽²⁷⁾ A Bizottság közleménye a referencia- és kiigazító kamatláb meghatározásának módszeréről (HL C 273., 1997.9.9., 3. o.).

⁽²²⁾ EBHT, 611. o.

⁽²³⁾ EBHT, 1471. o.

⁽²⁴⁾ EBHT, 595. o.

finanszírozások is hozzájárultak, pontosítva azt, hogy ez semmilyen mértékben nem módosítja a Bizottság végkövetkeztetéseit. A Bizottság rendelkezésére álló információk szerint az „átállási támogatás” finanszírozására szánt állami támogatások összege 11,01 millió euro volt.

(139) Ez a határozat nem befolyásolja a Bizottság által a közös agrárpolitika Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EMOGA) által történő finanszírozási tervéből adott esetben levonandó konzekvenciákat,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A Franciaország által „pihentési támogatás” formájában azon francia bortermelőknek nyújtott állami támogatás, akik vállalták, hogy az 1996-os szürettől a 2000-es szüretig bezárólag nem tartanak igényt a „Rivesaltes” vagy „Grand Roussillon” eredetmegjelölések használatára, összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

(2) A Franciaország által a Rivesaltes eredetmegjelölésű szőlőterületek átállítási terve formájában az 1996-os szürettől a 2000-es szüretig bezárólag nyújtott, az egyes egyedi esetekben a valós költségek 30 %-át és/vagy az 5 030,82 euro/ha (33 000 FRF/ha) felső összeghatárt meghaladó támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

(3) A Franciaország által 1998. január 1-je és 2000. december 31-e között a „Rivesaltes”, „Grand Roussillon”, „Muscat de Rivesaltes” és „Banyuls” bejegyzett eredetmegjelölések reklám- és promóciós akcióira, illetve működési költségeire nyújtott állami támogatás a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján összeegyeztethető a közös piaccal.

2. cikk

(1) Franciaország minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a kedvezményezettek visszatérítsék az 1. cikk

(1) és (2) bekezdésében említett, a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatásokat.

A támogatások visszatérítését a nemzeti jogban foglalt eljárás értelmében haladéktalanul el kell rendelni, amennyiben ez utóbbi lehetővé teszi a jelen határozat azonnali és tényleges végrehajtását. A visszatérítendő támogatásokat a támogatás kifizetésének napjától a tényleges visszafizetés napjáig esedékes kamat terheli. A kamatlábat a Bizottság által a referencia- és kiigazító kamatlábak megállapítására alkalmazott módszer szerinti referencia-kamatláb alapján kell kiszámítani.

(2) Az 1. cikk (1) bekezdésében említett összeegyeztethetetlen támogatás visszatérítése céljából Franciaország tájékoztatja a Bizottságot a szóban forgó intézkedés keretében kifizetett támogatások teljes összegéről, illetve azok finanszírozási módjáról, beleértve a támogatás céljából bevezetett szakmaközi járulékból befolyó teljes összeget, valamint a „pihentési támogatásban” részesült hektárok számát.

3. cikk

E határozat kézhezvételét követő két hónapon belül Franciaország értesíti a Bizottságot a határozatnak való megfelelés érdekében foganatosított intézkedésekről.

4. cikk

E határozatnak a Francia Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2005. január 19-én.

a Bizottság részéről

Mariann FISCHER BOEL

a Bizottság tagja